

Komentovaný prehľad zaujímavejších floristických nálezov z východného Slovenska

Commented overview of interesting floristic findings from eastern Slovakia

MATEJ DUDÁŠ

Katedra botaniky, Ústav biologických a ekologických vied, Prírodovedecká fakulta, Univerzita Pavla J. Šafárika, Mánesova 23, 041 54 Košice, dudas.mato@gmail.com

Abstract: The article summarizes floristic findings of 28 species from eastern Slovakia from which three species belong to the category LC (*Cyanus segetum*, *Hibiscus trionum* and *Lycopodium clavatum*), one to NT (*Trifolium fragiferum*) and two to VU (*Lactuca saligna*, *Leucanthemella serotina*) according to the Red List. New localities of autochthonous species (*Aposeris foetida*, *Inula conyzae*, *Lactuca alpina*, *Petasites kablikianus* and *Thlaspi arvense*), neophytes (*Erechtites hieracifolius*, *Artemisia annua*) and many archaeophytes are presented. Garden escapees (*Achillea ptarmica* ‘Flore Pleno’, *Calendula officinalis*, *Rudbeckia laciniata*, *Tanacetum parthenium*) were recorded and several older floristic records (*Aurinia saxatilis*, *Inula helenium*, *Leucanthemella serotina*, *Petasites kablikianus*) were confirmed.

Keywords: Nízke Beskydy Mts., Slanské vrchy Mts., Východoslovenská nížina lowland, neophytes, archaeophytes, Slovak flora, new findings

Úvod

Príspevok prináša nové, doposiaľ nepublikované nálezy ohrozených, nepôvodných, invázných alebo inak zaujímavých druhov vyšších rastlín z východného Slovenska. Napriek tomu, že flóra niektorých oblastí bola intenzívne preskúmaná v rámci floristických kurzov (Mártonfi 1992, 2014, Dudáš & Gojdičová 2020), stále je veľa „bielych“ miest, ktoré stoja za návštevu a botanizovanie. História výskumu sledovaného územia je zhrnutá v prácach Šimková et al. (2014), Dudáš & Gojdičová (2020) a v jednotlivých príspevkoch Dostála (1976 a, b, 1978, 1981 a mnohé ďalšie). Citované práce týkajúce sa jednotlivých druhov, sú uvedené priamo v komentároch za jednotlivými nálezmi.

Metodika

Všetky lokality sú nálezmi autora, s výnimkou overenia starších výskytov už skôr publikovaných v iných prácach. Nomenklatúra taxónov je zjednotená podľa Zoznamu nižších a vyšších rastlín Slovenska (Marhold et al. 2007). Taxóny sú usporiadané abecedne podľa vedeckých názvov, za názvom taxónu je uvedená kategória ohrozenosti podľa Eliáša et al. (2015). Názvy lokalít sú podľa mapy VKÚ Harmanec v mierke 1:50 000, doplnené o miestne názvy lokalít alebo geografických bodov, za názvom nasleduje stručný opis lokality, informácia o počte jedincov (alebo veľkosti populácie), nadmorská výška, číslo základného poľa a kvadrantu stredoeurópskeho sieťo-

vého mapovania (Niklfeld 1971), GPS súradnica v systéme WGS-84, dátum nálezu, skratka autora nálezu (MD) a akronym herbárovej zbierky (Thiers 2019+) ak bola odobraná herbárová položka. Fotodokumentácia je uložená v archíve autora.

Výsledky a diskusia

Achillea ptarmica L. 'Flore Pleno': Nízke Beskydy, Ondavská vrchovina, Medvedie, v obci na brehoch potoka Hrišov, pri moste, 6 splanených rastlín, plnokvetý kultivar, 361 m n. m., 6695b, 49°23'50.0" s. š., 21°38'26.1" v. d., 1. 7. 2019, MD, fotodokumentácia.

Tento plnokvetý kultivar sa na severovýchodnom Slovensku s obľubou pestuje a často splaňuje hlavne v okolí potokov na miestach, kde sú výsyvky záhradného odpadu (Chrtěk & Skočdopolová 1986, Dudáš et al. 2017). Kvitnúce rastliny rástli pod betónovým múrom čiastočne na náplavoch potoka spolu s druhmi ako *Petasites kablikianus*, *Armoracia rusticana* a *Lythrum salicaria*.

Aposeris foetida: Slanské vrchy, Podhradík, lesný hrebeň medzi vrchmi Dubová hora (kóta 852) a Mohylky (kóta 817), v dubinách a bučinách, miestami veľmi hojne, 750 m n. m., 6994c, 49°00'33" s. š., 21°24'12" v. d., 15. 6. 2018, MD, not. – Pavlovce, PR Zárez Stravného potoka, v bučine nad rezerváciou, roztrúsene, 480 m n. m., 6994d, 49°00'45" s. š., 21°25'21" v. d., 16. 8. 2019, MD, not. – Pavlovce, lesnícka semenárska škôlka „Cigánka“, hojne v dubinách, 480 m n. m., 6994d, 49°01'07.3" s. š., 21°24'53.4" v. d., 15. 6. 2018, MD, BRNÚ. – Kokošovce, Sigord, dolina Kokošovského potoka, minerálny prameň Šťavica, bučina, hojne, 550 m n. m., 7094a, 48°57'42.4" s. š., 21°23'12.8" v. d., 11. 7. 2018, MD, not. – Kokošovce, NPR Kokošovská dubina, roztrúsene, ca 500 m n. m., 7094a, 48°57'28.7" s. š., 21°21'43.1" v. d., 11. 7. 2018, MD, not. – Ruská Nová Ves, medzi Zbojnickým zámkom a chatou Sova, veľa lokalít, hojne, 650-800 m n. m., 7094a, 48°58'31" s. š., 21°21'21" v. d., 11. 7. 2018, MD, not. – Šarišská vrchovina, Fulianka, Kapušianský hradný vrch, severne od hradu, hojne v bučinách, 480 m n. m., 6993b, 49°03'31.5" s. š., 21°18'46.8" v. d., 24. 7. 2018, MD, not. – Veľký Šariš, kóta 387 južne od obce, dubiny, roztrúsene, 350 m n. m., 6993c, 49°01'38.4" s. š., 21°12'49.1" v. d., 3. 8. 2018, MD, not. – Kanaš, severný okraj obce, dubina, roztrúsene, 370 m n. m., 6993a, 49°04'02.8" s. š., 21°13'54.0" v. d., 20. 8. 2019, MD, not. – Prešov, Cemjata, kóta 442, západný svah, bučina, roztrúsene, 395 m n. m., 48°59'09.6" s. š., 21°10'34.2" v. d., 4. 10. 2019, MD, not.

Na severovýchode Slovenska hojne rozšírený druh v dubinách a bučinách. V Slanských vrchoch rastie iba v najsevernejšej časti, na juh zasahuje zhruba

po líniu Kokošovce – Zlatá Baňa – Šimonka – Praporec – Hlinné. Ďalej na juh je jeho výskyt otázný a vyžaduje overenie.

Artemisia annua: Východoslovenská nížina, Malé Trakany, piesková pláž na brehu rieky Tisa, desiatky jedincov, 98 m n. m., 7698b, 48°23'39.0" s. š., 22°08'34.5" v. d., 17. 9. 2019, MD, KO.

Naturalizovaný neofyt (Medvecká et al. 2012). Rozšírenie na Východoslovenskej nížine nie je presne známe. Výskyt tohto druhu nebol zaznamenaný ani počas Floristického kurzu v Trebišove (Mártonfi 2014).

Atriplex sagittata: Slanské vrchy, Kapušany, nádvorie hradu, zavlčená pri rekonštrukcii hradu, roztrúsená, 480 m n. m., 6993b, 49°03'17.6" s. š., 21°19'13.4" v. d., 24. 7. 2018, MD, not. – Košická kotlina, Trstené pri Hornáde, hnojisko pri poľnohospodárskom družstve, hojne, 272 m n. m., 7494a, 48°34'32.4" s. š., 21°21'32.4" v. d., 6. 8. 2018, MD, not.

Naturalizovaný archeofyt, na severovýchodnom Slovensku sa vyskytuje ojedinele (Hodálová et al. 2016), v Slanských vrchoch je rozšírený hlavne v podhorí, do vyšších nadmorských výšok nevystupuje.

Aurinia saxatilis: Slanské vrchy, Ruská Nová Ves, Zbojnicky zámok, vzáčne na vápencových skalách na hrade, 640 m n. m., 7094a, 48°58'28.7" s. š., 21°20'47.1" v. d., 11. 7. 2018, MD, KO.

Podľa Flóry Slovenska (Goliašová 2002a) sa v Slanských vrchoch vyskytuje ojedinele na dvoch lokalitách (Rudlov – Čierna skala a Fintice). Dostál (1981) ho však uvádza z ďalších šiestich lokalít. Tento nález predstavuje overenie staršieho výskytu Dostála (1981), pričom na lokalite prebiehajú sanačné práce a konzervovanie hradných múrov, ktoré bezprostredne ohrozujú túto malú populáciu.

Calendula officinalis: Košická kotlina, Košice, Prešovská cesta 39, zdivočený na úzkom trávnom páse medzi zvodidlami a protihlukovou stenou, 3 kvitnúce rastliny, ca 210 m n. m., 7293d, 48°43'45.6" s. š., 21°16'39.4" v. d., 11. 7. 2019, MD, not. – Košice, sídlisko Dargovských hrdinov, Baštovanského 878/6, prechod medzi bytovkami, okraj chodníka, 1 kvitnúca rastlina, 259 m n. m., 7293d, 48°44'12.2" s. š., 21°16'52.0" v. d., 15. 10. 2019, MD, not. – Šarišská vrchovina, Terňa, výsyпка záhradného odpadu pri potoku Ternianka pri družstve, 1 kvitnúca rastlina, 364 m n. m., 6893c, 49°06'19.4" s. š., 21°14'26.6" v. d., 20. 8. 2019, MD, not. – Východoslovenská nížina, Egreš, samota Čalovka, 1 rastlina v jarku pri ceste, 172 m n. m., 7395d, 48°37'24.1" s. š., 21°35'21.3" v. d., 20. 10. 2019, MD, not.

Príležitostne splaňujúci neofyt, anekofyt (Medvecká et al. 2012). Na vhodných lokalitách sa udržuje samovýsevom aj niekoľko rokov.

Cota tinctoria: Stredné Pohornádie, Kysak, v koľajisku na železničnom náspye pred železničným mostom smerom na Obišovce, desiatky kvitnúcúcich rastlín, ca 245 m n. m., 7193a, 48°51'31.6" s. š., 21°13'35.9" v. d., 8. 7. 2019, MD, not. – Kavečany, Zoologická záhrada, xerothermný trávnik na vápenci medzi výbehom koní a pštrosov, zvyšky pôvodnej xerothermnej stráne, ojedinele, 410 m n. m., 7293a, 48°47'15.2" s. š., 21°12'05.7" v. d., 18. 6. 2019, MD, KO.

Vo fytochoriáne Stredné Pohornádie sa vyskytuje ojedinele (Mráz & Mrázová 2003, Dudáš 2019a).

Cyanus segetum, LC: Nízke Beskydy, Ondavská vrchovina, Nižná Jedľová, popri poľnej ceste na západnom okraji obce, vzácne, ca 285 m n. m., 6695c, 49°20'13.2" s. š., 21°33'43.8" v. d., 1. 7. 2019, MD, not.

Naturalizovaný archeofyt (Medvecká et al. 2012). V území sa vyskytuje vzácne (Dudáš & Gojdičová (2020).

Descurainia sophia: Slanské vrchy, Kapušany, Kapušanský hrad, pod juhozápadným múrom hradu, pravdepodobne zavlečená pri rekonštrukcii hradu, desiatka rastlín, 485 m n. m., 6993b, 49°03'17.6" s. š., 21°19'13.4" v. d., 24. 7. 2018, MD, not.

Naturalizovaný archeofyt (Medvecká et al. 2012). Goliašová (2002b) sumarizuje jeho výskyt v Slanských vrchoch iba v južnej časti pohoria. V súčasnosti sa šíri do ďalších častí pohoria v rámci rekonštrukcie lesných ciest a pri konzervačných prácach na hradoch (Dudáš 2019b).

Erechtites hieracifolius: Slanské vrchy, Banské, PR Skaly pod Pariakovou, rúbanisko severne pod rezerváciou, jednotlivito, 750 m n. m., 7195c, 48°50'18.4" s. š., 21°30'40.4" v. d., 24. 8. 2018, MD, not. – Herľany, Herľanské sedlo, rúbaniská pri serpentínach pri ceste 576 v stúpaní do sedla, hojne, 554 m n. m., 7195c, 48°48'43.1" s. š., 21°30'55.9" v. d., 20. 10. 2018, MD, not. – Juskova Voľa, dolina Košiarného potoka, rúbanisko, masovo, 350–380 m n. m., 7195a, 48°51'50.9" s. š., 21°32'36.7" v. d., 24. 8. 2018, MD, not. – Juskova Voľa, Holá hora, bočný hrebeň východne od Menšieho vrchu (950 m), bučina, jednotlivito, 770 m n. m., 7195a, 48°51'26.7" s. š., 21°30'14.6" v. d., 24. 8. 2018, MD, not. – Rudlov, hrebeň medzi Slaným a Ivanovým potokom, bučina, rúbaniská, hojne, 400–500 m n. m., 7095c, 48°56'01" s. š., 21°31'41" v. d., 8. 9. 2018, MD, not. – Zámutov, rúbanisko južne pod Zámutovskými skalami, roztrúsene, 600 m n. m., 7095c, 48°55'26.3" s. š., 21°30'54.2" v. d., 9. 10. 2019, MD, not. – Slanská Huta, Izra, lokalita Bodnár južne od jazera smerom k hranici s Maďarskom, rúbanisko, hojne, 400–450 m n. m., 7494b, 48°33'45.7" s. š., 21°29'40.3" v. d., 30. 10. 2018, MD, not. – Východoslovenská nížina, Veľké Raškovce, breh mŕtveho ramena Laborca južne od obce, vzácne, 99 m n. m.,

7497a, 48°32'59.1" s. š., 21°54'36.4" v. d., 25. 8. 2019, MD, not. – Cejkov, Hlavná ulica, okraj cesty pri autobusovej zastávke pri Jednote, jediná kvitnúca rastlina, 165 m n. m., 7596b, 48°28'07.3" s. š., 21°45'47.6" v. d., 30. 8. 2019, MD, not. – Nízke Beskydy, Beskydské predhorie, Dlhé nad Cirochou, medzi Vysokým vrchom (kóta 465) a vrchom Šalková (kóta 355), rúbaniská, masovo, 200–350 m n. m., 6998c, 48°59'52" s. š., 22°03'53" v. d., 4. 8. 2019, MD, not. – Šarišská vrchovina, Kanaš, severný okraj obce, na miestach prerezávky lesného porastu, roztrúsene, 380 m n. m., 6993a, 49°04'02.8" s. š., 21°13'54.0" v. d., 20. 8. 2019, MD, not. – Stredné Pohornádie, Kysak, Brezie, rúbaniská, viacero lokalít, roztrúsene, miestami hojne, 270 m n. m., 7193a, 48°51'33.2" s. š., 21°11'30.8" v. d., 4. 10. 2019, MD, not. – Slovenské Rudohorie, Volovské vrchy, hrebeňové rúbaniská popri Ceste hrdinov SNP (červená značka) medzi kótami Tri studne (969 m) a Ovčinec (1012 m), hojne, 970-1000 m n. m., 7291a, od 48°45'57.3" s. š., 20°54'41.3" v. d. a ďalej na západ po červenej asi 1 km, 23. 10. 2019, MD, not.

Naturalizovaný neofyt pôvodom zo Severnej Ameriky (Medvecká et al. 2012). Na východnom Slovensku sa intenzívne šíri na rúbaniskách, lesných skládkach dreva a na miestach s narušenou vegetáciou, resp. na miestach po požiaroch. Na týchto lokalitách sa po zapojení vegetácie po pár rokoch samovoľne vytráca. Zo Slanských vrchov ho po prvýkrát publikoval Dostál (1987).

Hibiscus trionum, LC: Slanské vrchy, Jusková Voľa, lesné poličko pre zver južne od kóty 415 (JZZ od obce), ojedinele, ca 405 m n. m., 7195a, približne 48°52'23" s. š., 21°32'48.6" v. d., 24. 8. 2018, MD, fotodokumentácia.

Naturalizovaný archeofyt (Medvecká et al. 2012). Bežne rastie v segetálnych spoločenstvách na Východoslovenskej nížine (Hlavaček & Jasičová 1982), vo vyšších polohách a v lesoch sa vyskytuje na miestach prikrmovania lesnej zveri, kde je zavlečený poľovníkmi ako je to aj v prípade uvedenej lokality.

Holcus mollis subsp. *mollis*: Nízke Beskydy, Ondavská vrchovina, Kurimka, Makovica (655 m), vrcholová lúčka pri sv. Floriánovi, roztrúsene, 650 m n. m., 6694d, 49°19'06.9" s. š., 21°28'09.0" v. d., 2. 7. 2019, MD, BRNU. – Čergov, Šiba, Šoltýsová poľana, horské lúky, hojne, 800-850 m n. m., 6793c, 49°13'17" s. š., 21°10'43" v. d., 19. 8. 2019, MD, KO.

Na severovýchode Slovenska sa vyskytuje roztrúsene, jeho celkové rozšírenie nie je známe.

Hyoscyamus niger: Východoslovenská nížina, Borša, okraj obilného poľa pri poľnohospodárskom družstve, 5 rastlín, 100 m n. m., 7696a, 48°23'58.9" s. š., 21°42'34.3" v. d., 19. 6. 2019, MD, not.

Naturalizovaný archeofyt (Medvecká et al. 2012). Recentný údaj dopĺňa známe rozšírenie na Východoslovenskej nížine (Goliašová 1993, Mártonfi 2014).

Inula conyzae: Slanské vrchy, Rudlov, vrch Hlavačka, v bučine pri zelenom turistickom chodníku, 3 rastliny, ca 500 m, 7095c, 48°55'57.0" s. š., 21°32'02.0" v. d., 8. 9. 2018, MD, KO.

V Slanských vrchoch nie je jeho rozšírenie vôbec známe, aktuálne údaje o výskyte chýbajú.

Inula helenium: Nízke Beskydy, Ondavská vrchovina, Nižná Pisaná, okraj cesty asi 0,5 km južne od obce, ca 10 rastlín, 290 m n. m., 6695b, 49°22'20.9" s. š., 21°35'43.3" v. d., 1. 7. 2019, MD, fotodokumentácia. – Kapišová, Údolie smrti, v koryte potoka Kapišovka na štrkovom ostrovčeku pod mostíkom (južne asi 100 m od tanku T-34), 1 kvitnúca rastlina, 280 m n. m., 6695b, 49°21'40.4" s. š., 21°35'43.3" v. d., 1. 7. 2019, MD, fotodokumentácia. – Ladomírová, severný okraj obce pri ceste E371, 5 kvitnúcich rastlín, ca 275 m n. m., 6695d, 49°19'59.6" s. š., 21°37'48.6" v. d., 21. 7. 2019, MD, not.

Naturalizovaný neofyt z Ázie (Medvecká et al. 2012). Zo severovýchodného Slovenska uvádza mnoho údajov o splanení Dostál (1976ba, 1978). Údaje od Nižnej Pisanej a Kapišovky predstavujú nové nálezy, v Ladomírovej ide o overenie staršieho údaja (Dostál 1976b).

Lactuca alpina: Vihorlat, Zemplínske Hámre, prírodný výtvor Kotlík, v bučine smerom na vrch Motrogon, ojedinele, ca 900 m n. m., 7098d, 48°54'52.0" s. š., 22°09'27.9" v. d., 13. 7. 2019, MD, not. – Čergov, Hertník, Bukový vrch, podvrcholová smrečina, hojne, ca 1000 m n. m., 6793c, 49°12'21.9" s. š., 21°10'56.4" v. d., 19. 8. 2019, MD, not.

Doplnenie nových údajov o výskyte vo Vihorlate (Michalko 1957) a Čergove (Sofron 1976, Mártonfi 1992).

Lactuca saligna, VU: Slanské vrchy, Mudrovce, spodná časť doliny Kostolianskeho potoka, pravdepodobne zavlečené pri rekonštrukcii lesnej cesty, vzácne, 470 m n. m., 7194d, 48°50'18.8" s. š., 21°27'42.1" v. d., 5. 8. 2018, MD, OL. – Kapušany pri Prešove, Topoľová ulica, Slovnaft, pri päte múru na parkovisku, ojedinele, 261 m n. m., 6993d, 49°02'50.3" s. š., 21°19'39.4" v. d., 2. 6. 2019, MD, fotodokumentácia. – Byšta, areál bývalého kúpaliska, vzácne, 193 m n. m., 7495c, 48°31'22.8" s. š., 21°33'16.2" v. d., 14. 7. 2019, MD, not. – Šarišská vrchovina, Prešov, Sekčov, Jurkovičova ulica, parkovisko pred obchodným domom, vzácne, 254 m n. m., 7093b, 48°59'35.2" s. š., 21°16'03.7" v. d., 8. 7. 2019, MD, not. – Prešov, mesto, Kuzmányho ulica, okraj chodníka, pri päte protihlukovej steny, desiatky rastlín, 257 m n.

m., 7093b, 48°59'23.5" s. š., 21°14'58.9" v. d., 8. 7. 2019, MD, not. – Stredné Pohornádie, Kysak, železničná stanica, okraj peróna, roztrúsene, 242 m n. m., 7193a, 48°51'11.1" s. š., 21°13'27.2" v. d., 8. 7. 2019, MD, not. – Kostofany nad Hornádom, železničná zastávka, okraj nástupiska, vzácne, 224 m n. m., 7293a, 48°47'45.6" s. š., 21°14'44.6" v. d., 2. 6. 2019, MD, not. – Budimír, okraj chodníka pri cintoríne, vzácne, 214 m n. m., 7293b, 48°48'06.1" s. š., 21°18'10.3" v. d., 8. 7. 2019, MD, not. – Beniaková Polhora, okraj bočnej cesty, vzácne, 210 m n. m., 7293b, 48°46'45.1" s. š., 21°18'33.7" v. d., 8. 7. 2019, MD, not. – Vihorlat, Krivošľany, severný okraj obce, pri ceste, ojedinele, 150 m n. m., 7197a, 48°52'50.3" s. š., 21°51'07.7" v. d., 26. 5. 2019, MD, not. – Východoslovenská nížina, Sečovská Polianka, obec, okraj cesty, roztrúsene, 126 m n. m., 7296a, 48°46'57.9" s. š., 21°40'59.7" v. d., 26. 5. 2019, MD, not. – Sečovce, ulica Široká, ojedinele, 140 m n. m., 7295d, 48°42'06.4" s. š., 21°38'49.1" v. d., 31. 7. 2019, MD, not. – Sačurov, pri hlavnej ceste v obci, roztrúsene, 126 m n. m., 7196c, 48°49'21.3" s. š., 21°41'25.1" v. d., 13. 7. 2019, MD, not. – Dvorianky, pri hlavnej ceste v obci, roztrúsene, 111 m n. m., 7296c, 48°43'47.9" s. š., 21°42'07.6" v. d., 13. 7. 2019, MD, not. – Hriadky, pri hlavnej ceste v obci, roztrúsene, 109 m n. m., 7296c, 48°41'57.4" s. š., 21°42'25.9" v. d., 13. 7. 2019, MD, not. – Kačanov, pri hlavnej ceste v obci, roztrúsene, 101 m n. m., 7397c, 48°36'37.5" s. š., 21°50'47.4" v. d., 13. 7. 2019, MD, not. – Falkušovce, pri hlavnej ceste v obci, roztrúsene, ca. 100 m n. m., 7397c, 48°37'48.4" s. š., 21°50'32.0" v. d., 13. 7. 2019, MD, not. – Ložin, pri hlavnej ceste v obci, roztrúsene, ca. 100 m n. m., 7397a, 48°39'36.2" s. š., 21°50'04.7" v. d., 13. 7. 2019, MD, not. – Bánovce nad Ondavou, pri hlavnej ceste v obci, roztrúsene, ca. 120 m n. m., 7396b, 48°40'58.4" s. š., 21°48'51.0" v. d., 13. 7. 2019, MD, not. – Trhovište, pri hlavnej ceste v obci, roztrúsene, ca. 125 m n. m., 7396b, 48°41'53" s. š., 21°48'29" v. d., 13. 7. 2019, MD, not. – Michalovce, Močarany, pri hlavnej ceste v obci, roztrúsene, 110 m n. m., 7297c, 48°43'53.1" s. š., 21°52'28.7" v. d., 13. 7. 2019, MD, not. – Michalovce, okraj cesty č. 19 pri Tescu, ojedinele, 111 m n. m., 7297d, 48°44'42.9" s. š., 21°55'01.0" v. d., 13. 7. 2019, MD, not. – Michalovce, rekreačná oblasť Medvedia hora, okraj parkoviska, ojedinele, ca. 149 m n. m., 7297b, 48°47'57.0" s. š., 21°58'38.5" v. d., 13. 7. 2019, MD, not. – Zalužice, okraj cesty v obci, roztrúsene, 117 m n. m., 7297b, 48°45'25.9" s. š., 21°58'40.7" v. d., 13. 7. 2019, MD, not. – Lúčky, okraj cesty v obci, roztrúsene, 135 m n. m., 7298a, 48°46'01.0" s. š., 22°02'23.8" v. d., 13. 7. 2019, MD, not. – Úbrež, okraj cesty v obci, ojedinele, 137 m n. m., 7298b, 48°47'12.8" s. š., 22°07'56.4" v. d., 13. 7. 2019, MD, not. – Jovsa, okraj cesty v obci, ojedinele, 130 m n. m., 7198d, 48°48'56.4"

s. š., 22°05'26.3" v. d., 13. 7. 2019, MD, not. – Naciná Ves, okraj hlavnej cesty v obci, vzácne, 123 m n. m., 7197c, 48°49'14.3" s. š., 21°51'12.9" v. d., 13. 7. 2019, MD, not. – Voľa, okraj hlavnej cesty v obci, vzácne, 126 m n. m., 7197c, 48°50'28.7" s. š., 21°51'04.3" v. d., 13. 7. 2019, MD, not. – Zemplínsky Branč, v obci pri cestách, roztrúsene, 107 m n. m., 7496c, 48°32'36.2" s. š., 21°43'19.1" v. d., 13. 7. 2019, MD, not. – Čelovce, v obci pri cestách, roztrúsene, 139 m n. m., 7395d, 48°36'16.2" s. š., 21°37'34.9" v. d., 13. 7. 2019, MD, not. – Nižný Žipov, v obci pri cestách, roztrúsene, 130 m n. m., 7495b, 48°34'47.1" s. š., 21°38'13.8" v. d., 5. 7. 2019, MD, not. – Novosad, v obci pri cestách, roztrúsene, 116 m n. m., 7496c, 48°31'26.2" s. š., 21°44'32.8" v. d., 5. 7. 2019, MD, not. – Kysta, v obci pri cestách, roztrúsene, 130 m n. m., 7496c, 48°30'51.0" s. š., 21°43'00.2" v. d., 5. 7. 2019, MD, not. – Hrčel', v obci pri cestách, roztrúsene, 115 m n. m., 7496c, 48°31'16.2" s. š., 21°41'39.1" v. d., 5. 7. 2019, MD, not. – Luhyňa, v obci pri ceste, roztrúsene, 162 m n. m., 7595b, 48°29'19.8" s. š., 21°38'14.2" v. d., 14. 7. 2019, MD, not. – Trebišov, Komenského ulica, po celej ulici od autobusovej stanice až po Obchodnú akadémiu, roztrúsene, 105 m n. m., 7396c, od 48°37'57.9" s. š., 21°42'47.0" v. d. po 48°37'18.1" s. š., 21°43'02.0" v. d., 15. 7. 2019, MD, not. – Borša, železničná zastávka, roztrúsene, 101 m n. m., 7696a, 48°23'38.6" s. š., 21°42'28.2" v. d., 30. 6. 2019, MD, not. – Michľany, železničná stanica, okraj nástupiska, vzácne, 145 m n. m., 7495d, 48°31'18.5" s. š., 21°37'33.8" v. d., 30. 6. 2019, MD, not.

Tento druh sa v poslednom čase intenzívne šíri pozdĺž ciest vďaka zimnej údržbe z Východoslovenskej nížiny ďalej na sever. V súčasnosti jeho rozšírenie siahla po Prešove, kde bol zatiaľ zaznamenaný iba na troch lokalitách v menšom počte kusov. Jeho status v Červenom zozname bude potrebné v budúcnosti pravdepodobne prehodnotiť.

Leucanthemella serotina: Východoslovenská nížina, Hraň, Neľovský kanál, hojne, 96 m n. m., 7496b+d, 48°33'00.4" s. š., 21°47'06.7" v. d., 17. 9. 2017, MD, KO, BRNU. – Kucany, 3,5 km južne od obce, pod protipovodňovou hrádzou Latorice, hojne, 96 m n. m., 7497c, 48°30'20.4" s. š., 21°52'59.5" v. d., 26. 8. 2019, MD, NI. – Boľany, Latorický luh I., východná časť rezervácie, roztrúsene, 99 m n. m., 7598b, 48°28'20" s. š., 22°06'30" v. d., 6. 8. 2019, MD, not.

V povodí Latorice hojne rozšírený druh od slovensko-ukrajinskej štátnej hranice až po sútok Latorice s Ondavou. S obľubou rastie na podmáčaných lúkach pozdĺž severnej a južnej protipovodňovej hrádze, na okrajoch lužných lesov

a na brehoch mŕtvych ramien a kanálov v porastoch vysokých ostríc. Celkové rozšírenie na Východoslovenskej nížine nie je známe (porovn. Mártonfi 2014).

Lycopodium clavatum, LC: Nízke Beskydy, Ondavská vrchovina, Rovné, brezové lesíky medzi Ostrým vrchom (kóta 599) a vrchom Gruň (kóta 608), hojne, 550 m n. m., 6795a, 49°17'48.2" s. š., 21°31'46.8" v. d., 1. 7. 2019, MD, fotodokumentácia.

Vo Flóre Slovenska (Futák 1966) je uvedený výskyt v západnej časti Ondavskej vrchoviny, v Čergove a v Bukovských vrchoch. Z východnej časti uvádza nálezy až Dostál (1976a, 1983), pričom konštatuje, že na území Nízkych Beskyd je tento druh hojne rozšírený.

Lythrum hyssopifolia: Východoslovenská nížina, Čerhov, Čierna hora, obilné pole na severnom svahu, roztrúsene, 180 m n. m., 7595b, 48°28'11.4" s. š., 21°39'45.7" v. d., 14. 7. 2018, MD, KO.

Doplňok k rozšíreniu na Východoslovenskej nížine, v Zemplínskych vrchoch zo širšieho okolia Čerhova nebol doposiaľ zistený (Mártonfi 2014).

Onopordum acanthium: Nízke Beskydy, Raslavice, Čergovská ulica, železničná zastávka, tri mohutné jedince, 309 m n. m., 6893b, 49°09'05.3" s. š., 21°18'37.2" v. d., 3. 7. 2019, MD, not.

Naturalizovaný archeofyt (Medvecká et al. 2012), v Nízkych Beskydách sa šíri na sever k Bardejovu popri železničnej trati. Zaznamenaný bol už aj v Bardejove (Dudáš & Gojdičová 2020).

Petasites kablikianus: Nízke Beskydy, Medvedie, v obci na brehoch potoka Hrišov, hojne, 361 m n. m., 6695b, 49°23'50.0" s. š., 21°38'26.1" v. d., 1. 7. 2019, MD, fotodokumentácia. – Vyšná Pisaná, prameň pod Ščobom, roztrúsene, 360 m n. m., 6695b, 49°23'50.7" s. š., 21°36'52.0" v. d., 1. 7. 2019, MD, not. – Nižná Pisaná, v obci na brehoch potoka Kapišovka, hojne, viacero populácií, 300 m n. m., 6695b, 49°23'08" s. š., 21°36'10" v. d., 1. 7. 2019, MD, not. – Kapišová, Údolie smrti, potok Kapišovka, roztrúsene, 283 m n. m., 6695b, 49°21'40.7" s. š., 21°35'43.0" v. d., 1. 7. 2019, MD, not. – Vysoké Tatry, Popradské pleso, JV roh plesa, ojedinele, 1505 m n. m., 6886a, 49°09'06.0" s. š., 20°04'48.8" v. d., 19. 10. 2019, MD, fotodokumentácia.

Doplnenie (Nižná Pisaná, Popradské pleso) a aktualizovanie starších (Medvedie, Vyšná Pisaná, Kapišová) údajov o rozšírení. V povodí Ladomírky a jej prítokov rastie veľmi hojne, súbor tunajších populácií predstavuje najväčšiu východoslovenskú arelu tohto druhu (Dudáš et al. 2019).

Prunella laciniata: Slanské vrchy, Nižný Čaj, pieskovňa, na okraji krovín, desiatky rastlín, 265 m n. m., 7394a, približne 48°40'17.6" s. š., 21°23'42.9" v. d., 22. 6. 2018, MD, KO. – Košická kotlina, Košice, Dargovských hrdi-

nov, lokalita Výmoľ, okraj dubiny, ca desiatka rastlín, 269 m n. m., 7293d, 48°44'06.2" s. š., 21°16'47.4" v. d., 24. 6. 2019, KO.

Pravdepodobne prvonález pre územie Slanských vrchov a doplnenie recentného údaja o rozšírení v Košickej kotline (Zahradníková 1993).

Rudbeckia laciniata: Nízke Beskydy, Ondavská vrchovina, Medvedie, južný okraj obce, ruderálny porast na okraji poľnej cesty, desiatky rastlín, 359 m n. m., 6695b, 49°23'36.8" s. š., 21°38'09.6" v. d., 1. 7. 2019, MD, not. – Spišské kotliny, Hornádska kotlina, Danišovce, severný okraj obce, pri asfaltovej ceste severne od družstva, ojedinele, 482 m n. m., 7089b, 48°57'26.0" s. š., 20°37'26.3" v. d., 5. 9. 2019, MD, not.

Naturalizovaný neofyt pôvodom zo Severnej Ameriky (Medvecká et al. 2012). Dostál (1976b) uvádza jej výskyt z Laboreckej vrchoviny od Vyšného Hrušova ako veľmi hojný okolo Svinského potoka od okraja lesa až po riečku Udavu. Ďalšie lokality výskytu uvádza Mráz & Mrázová (2003) z okolia Gelnice vo Volovských vrchoch.

Tanacetum parthenium: Nízke Beskydy, Ondavská vrchovina, Vyšná Pisaná, viacero splanených jedincov okolo plota a na výsypke záhradného odpadu pri potoku Kapišovka na južnom okraji obce, 355 m n. m., 6695b, 49°23'52.9" s. š., 21°36'51.3" v. d., 1. 7. 2019, MD, KO.

Naturalizovaný neofyt (Medvecká et al. 2012), ktorý sa s obľubou pestuje v záhradkách, odkiaľ často splanieva. Z východného Slovenska bol doteraz novšie zaznamenaný napr. v Košiciach (Dudáš 2018) a Spišských Tomášovciach (Dudáš 2019c). Staršie údaje o splanení na východnom Slovensku sú z obcí Kamienka, Litmanová a Sulín (Chrtek & Skočdoplová 1986).

Telekia speciosa: Slanské vrchy, Pavlovce, semenárska škôlka Cigánka, desiatky rastlín, 468 m n. m., 6994c, 49°01'08.2" s. š., 21°24'57.2" v. d., 15. 6. 2018, MD, KO. – Zlatá Baňa, Sedlo Obracaná studňa (na zelenej turistickej značke medzi lokalitami „Grimov laz" a „Pod Praporcom"), okraj bučiny pri potoku, 5 rastlín, 857 m n. m., 7094d, 48°56'33.4" s. š., 21°29'00.6" v. d., 29. 6. 2018, MD, fotodokumentácia. – Hermanovce nad Topľou, južný okraj obce, breh Hermanovského potokau, ojedinele, 330 m n. m., 7095a, 48°58'26.1" s. š., 21°30'21.2" v. d., 29. 6. 2018, MD, not.

V Slanských vrchoch je tento druh známy z okolia Hermanoviec nad Topľou a Petrovec na viacerých lokalitách okolo vrchu Oblík (Šafranko 1981). Telekia sa pozdĺž lesných ciest a údoliami potokov šíri na ďalšie miesta, jej expanzívny potenciál bude potrebné v tejto časti Slanských vrchov do budúca sledovať.

Thlaspi arvense: Slanské vrchy, Slančík, okraj cesty smerom k horárni Regeta, hojne, 310 m n. m., 7394b, 48°40'00.3" s. š., 21°28'55.8" v. d., 24. 5.

2019, MD, not. – Dúbrava, okraj poľa severne od obce, hojne, 385 m n. m., 7093d, 48°55'28.7" s. š., 21°19'13.1" v. d., 4. 6. 2019, MD & T. Labovská, not. – Nízke Beskydy, Ondavská vrchovina, Kapišová, farma, okraj poľnej cesty, roztrúsene, 269 m n. m., 6695b, 49°20'59.8" s. š., 21°35'41.8" v. d., 1. 7. 2019, MD, not. – Nižná Jedľová, okraj poľnej cesty na východnom okraji obce, ojedinele, 286 m n. m., 6695c, 49°20'22.4" s. š., 21°33'48.8" v. d., 1. 7. 2019, MD, not.

Naturalizovaný archeofyt (Medvecká et al. 2012), na severovýchodnom Slovensku rastie roztrúsene (Hodálová & Mártonfi 2002, Ťavoda et al. 2002), veľmi hojne na vyskytuje na juhovýchodnom Slovensku (Mártonfi 2014), často prehliadaný segetálny druh, ktorý osídľuje aj narušované plochy.

Trifolium fragiferum, NT: Nízke Beskydy, Ondavská vrchovina, Svidník, roh ulíc Bardejovská a Československej armády, v trávniku pred bytovkou, na ploche asi 0,5 m², 229 m n. m., 6695c, 49°18'24.8" s. š., 21°33'58.2" v. d., 1. 7. 2019, MD, not. – Slanské vrchy, Dargov, Biele studničky, Pecový jarok, na poľnej ceste na ploche asi 1 m², 279 m n. m., 7295c, 48°44'08.2" s. š., 21°34'13.8" v. d., 16. 9. 2017, MD, KO.

Na juhu Východoslovenskej nížiny sa vyskytuje hlavne v povodí Latorice a Bodrogu, severnejšie sa vyskytuje vzáčne (Jasičová 1988). Výskyt vo Svidníku je možné považovať za druhotný.

Záver

V príspevku uvádzam lokality k 28 druhom cievnatých rastlín nájdených v priebehu sezón 2017–2019 na východnom Slovensku so stručným komentárom k ich výskytu v sledovanom území. Z uvedeného počtu patria 3 druhy do kategórie menej dotknutých druhov (LC): *Cyanus segetum*, *Hibiscus trionum* a *Lycopodium clavatum*, jeden druh k menej ohrozeným (NT): *Trifolium fragiferum* a dva zraniteľné (VU): *Lactuca saligna* a *Leucanthemella serotina*.

Viacero údajov prináša nové nálezy neofytov a archeofytov, ktoré sa na východnom Slovensku v posledných rokoch intenzívne (*Erechtites hieracifolius*) alebo nenápadne šíria (*Atriplex sagittata*, *Descurainia sophia*, *Onopordum acanthium*) a autochtónnych druhov, ktoré sa šíria popri cestách (*Lactuca saligna*). V niektorých prípadoch ide o overenie starších údajov (*Aurinia saxatilis*, *Inula helenium*, *Petasites kablikianus*) avšak podstatným prínosom je doplnenie nových recentných údajov (*Aposeris foetida*, *Cota tinctoria*, *Holcus mollis* subsp. *mollis*, *Hyoscyamus niger*, *Inula conyzae*, *Lactuca alpina*, *Leucanthemella serotina*, *Thlaspi arvense*, *Trifolium fragiferum*) alebo prvónálezov pre niektoré územia (*Prunella laciniata*). V príspevku je aj zmienka

o náleze *Hibiscus trionum*, ktorý bol zavlečený poľovníkmi s krmivom pre zver na vlnisko v Slanských vrchoch, a viaceré nové údaje o splnení druhov ako *Achillea ptarmica* ‘Flore Pleno’, *Calendula officinalis*, *Rudbeckia laciniata* a *Tanacetum parthenium* zo severovýchodu Slovenska. Ako zaujímavé hodnotím aj nálezy druhu *Telekia speciosa*, ktorá sa šíri dolinami v severnej časti Slanských vrchoch, pričom na viacerých miestach sa začína správať expanzívne.

Literatúra

- Dostál, L. 1976a. Floristické poznámky a doplnky k rozšíreniu niektorých druhov *Pteridophyta* na východnom Slovensku. Zborn. Východoslov. Múz. Košice, Sér. AB XVII: 87–98.
- Dostál, L. 1976b. Poznámky k výskytu niektorých synantropných druhov na východnom Slovensku. Zborn. Východoslov. Múz. Košice, Sér. AB XVII: 71–86.
- Dostál, L. 1978. Ďalšie floristické údaje o synantropných druhoch na východnom Slovensku. Zborn. Východoslov. Múz. Košice, Sér. AB XIX: 41–47.
- Dostál, L. 1981. Floristické poznámky zo Slanských vrchov I. Zborn. Východoslov. Múz. Košice, Sér. AB XXII: 41–70.
- Dostál, L. 1983. Floristický výskum druhov *Pteridophyta* na východnom Slovensku III. Zborn. Východoslov. Múz. Košice, Sér. AB XXIII: 69–76.
- Dostál, L. 1987. Správa o rozšírení druhu *Erechtites hieraciifolia* (L.) Raf. ex DC. na východnom Slovensku. Zborn. Východoslov. Múz. Košice, Sér. AB XXVIII: 179–182.
- Dudáš, M. 2018. *Pyrethrum parthenium* [report]. In Eliáš, P. jun. (ed.), Zaujímavejšie floristické nálezy. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 40/1: 85.
- Dudáš, M. 2019a. *Cota tinctoria* [report]. In Eliáš, P. jun. (ed.), Zaujímavejšie floristické nálezy. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 41/1: 91.
- Dudáš, M. 2019b. *Descurainia sophia* [report]. In Eliáš, P. jun. (ed.), Zaujímavejšie floristické nálezy. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 41/1: 91.
- Dudáš, M. 2019c. *Pyrethrum parthenium* [report 15.]. In Dudáš, M. (ed.), Eliáš, P. sen., Mikoláš, V., Turis, P. & Turisová, I., New floristic records from Central Europe 3 (reports 13–40). *Thaiszia – J. Bot.* 29/1: 102.
- Dudáš, M., Danihelka, J. & Eliáš, P. jun. 2017. *Achillea ptarmica* (Asteraceae), a scarce and less known species of the Slovak flora. *Thaiszia – J. Bot.* 27/2: 95–109.
- Dudáš, M., Fabianová, J., Mártonfióvá, L. & Mártonfi, P. 2019. *Petasites kablikianus* (Asteraceae) in the Slovak Carpathians: distribution, chromosome number and genome size. *Bot. Serb.* 43/1: 23–30. (+ Appendix)
- Dudáš, M. & Gojdičová, E. (eds.). 2020. Zborník výsledkov 10. Floristického kurzu SBS a ČBS v Bardejove, 1. – 7. 7. 2018. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 42, Suppl. 2, Bratislava. 102 pp.
- Eliáš, P. jun., Dítě, D., Kliment, J., Hrivnák, R. & Feráková, V. 2015. Red list of ferns and flowering plants of Slovakia, 5th edition (October 2014). *Biologia* 70: 218–228.
- Futák, J. 1966. Lycopodiales. In Futák, J. (ed.) *Flóra Slovenska*. II. Veda, Bratislava.
- Goliašová, K. 2002a. 25. *Aurinia* Desv. In Goliašová, K. & Šípošová, H. (eds.), *Flóra Slovenska*. V/4. Veda, Bratislava.
- Goliašová, K. 2002b. 2. *Descurainia* Webb et Berthel. In Goliašová, K. & Šípošová, H. (eds.),

- Flóra Slovenska. V/4. Veda, Bratislava.
- Goliašová, K. 1993. 4. *Hyoscyamus* L. In Bertová, L. & Goliašová, K. (eds.), Flóra Slovenska. V/1. Veda, Bratislava.
- Hlavaček, A. & Jasičová, M. 1982. Malvales. In Futák, J. & Bertová, L. (eds.), Flóra Slovenska. III. Veda, Bratislava.
- Hodálová, I. & Mártonfi, P. 2002. 38. *Thlaspi* L. In Goliašová, K. & Šípošová, H. (eds.), Flóra Slovenska. V/4. Veda, Bratislava.
- Hodálová, I., Feráková, V., Zaliberová, M. & Meredá, P. jun. 2016. 19. *Atriplex* L. In Goliašová, K. & Michalková, E. (eds.), Flóra Slovenska. VI/4. Veda, Bratislava.
- Chrtěk, J. & Skočdopolová, B. 1986. Príspevek ke kveteně Lubovnianské vrchoviny. Preslia 58: 247–271.
- Jasičová, M. 1988. *Trifolium* L. In Bertová, L. (ed.) Flóra Slovenska. IV/4. Veda, Bratislava.
- Marhold, K., Mártonfi, P., Meredá, P. jun. & Mráz, P. (eds.) 2007. Chromosome number survey of the ferns and flowering plants of Slovakia. Veda, Bratislava. 650 pp.
- Mártonfi, P. 1992. Flóra okresu Stará Lubovňa. Univerzita P. J. Šafárika Košice a OÚŽP Stará Lubovňa. 105 pp.
- Mártonfi, P. (ed.) 2014. Flóra okolia Trebišova. Zborník výsledkov 48. Floristického kurzu SBS a ČBS v Trebišove, 5.–11.7.2009. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 36, Suppl. 1, Bratislava. 80 pp.
- Medvecká, J., Kliment, J., Májeková, J., Halada, L., Zaliberová, M., Gajdíčová, E., Feráková, V. & Jarolímek, I. 2012. Inventory of the alien flora of Slovakia. Preslia 84: 257–309.
- Michalko, J. 1957. Geobotanické pomery pohoria Vihorlatu. Vydavateľstvo SAV, Bratislava.
- Mráz, P. & Mrázová, V. 2003. 39. floristický kurz Slovenskej botanickej spoločnosti a Českej botanickej spoločnosti v Gelnici (2000). Bull. Slov. Bot. Spoločn. 25, Suppl. 9, 140 pp.
- Niklfeld, H. 1971. Bericht über die Kartierung der Flora Mitteleuropas. Taxon 20: 545–571.
- Sofron, J. 1976. Príspevek k vegetaci a floře lesní části Čerchovského pohoria. Zborn. Východoslov. Múz. Košice, sér. AB, XVI: 63–86.
- Šafranko, E. 1981. Ďalšia lokalita druhu *Telekia speciosa* (Schreb.) Baumg. v Slánskych vrchoch. Zborn. Pedagog. Fakulty v Prešove Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach, príř. vedy, zv. 1, XVII: 159–161.
- Šimková, A., Plačková, A. & Molitoris, L. 2014. Všeobecná prírodovedná charakteristika okresu Trebišov. Bull. Slov. Bot. Spoločn., 36, Suppl. 1: 5–25.
- Thiers, B. 2019+ [continuously updated]. Index Herbariorum: a global directory of public herbaria and associated staff. New York Botanical Garden's Virtual Herbarium.
- Ťavoda, O., Hodálová, I. & Mártonfi, P. 2002. Príspevek k rozšíreniu *Thlaspi arvense* (Brassicaceae) na Slovensku. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 24: 165–174.
- Zahradníková, K. 1993. 22. *Prunella* L. In Bertová, L. & Goliašová K. (eds.), Flóra Slovenska. V/1. Veda, Bratislava.

Došlo 24. 9. 2019
Priятé 22. 1. 2020